
Kyrkomötet

Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2016:7

Apostoliska trosbekännelsen

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2016:17 med förslaget att kyrkostyrelsen ska få i uppdrag att se över lämpligheten och utreda de ekumeniska förutsättningarna för en viss ändring i den för Svenska kyrkan gällande översättningen av apostoliska trosbekännelsen. Utskottet menar att det långvariga arbetet med en ekumeniskt förankrad översättning för närvarande saknar förutsättningar att nå det önskade resultatet om en helt gemensam översättning. Trosbekännelsen ingår i kyrkohandboken och ett kyrkohandboksförslag med nu gällande lydelse av apostoliska trosbekännelsen har nyligen varit ute på remiss. Detta talar mot att nu aktualisera frågan om en viss begränsad ändring i trosbekännelsens lydelse. Utskottet föreslår att motionen ska avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2016:17.

Motionens förslag

Motion 2016:17 av Maria Lagerman, Ett kommatecken till i trosbekännelsen

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se över lämpligheten och utreda de ekumeniska förutsättningarna för att lägga till ett kommatecken i den apostoliska trosbekännelsen mellan orden ”en” och ”helig”.

Bakgrund

Frågor om översättningen till svenska av den apostoliska trosbekännelsen – och av den nicenska – har behandlats av kyrkomötet vid flera tillfällen de båda senaste decennierna. Det har gjorts mot bakgrund av ekumeniska diskussioner om nyöversättning av de båda trosbekännelserna.

1996 antog Sveriges kristna råd (SKR) för sin del nyöversättningar av den nicenska och den apostoliska trosbekännelsen – liksom av Herrens bön – avsedda för gemensamt ekumeniskt bruk i medlemskyrkorna. Efter remissbehandling inom Svenska kyrkan och en period under vilken nyöversättningarna kunde användas på prov beslutade Svenska kyrkans centralstyrelse 1997 att man inte skulle lägga fram något förslag till kyrkomötet. Som skäl anfördes bl.a. att receptionsprocessen i SKR:s medlemskyrkor inte avslutats och att kyrkornas beslutsorgan ännu inte tagit ställning.

Våren 2000 överlämnade den dåvarande kyrkohandboksgruppen sitt förslag till översyn av kyrkohandboken. Man föreslog att de ekumeniska nyöversättningarna av den nicenska och den apostoliska trosbekännelsen skulle ingå i en ny kyrkohandbok. Dock konstaterade man i förslagets motivskrivning (Svenska kyrkans utredningar 2000:3, sidorna 45 f och 79 f), att vissa översättningsfrågor och ordval återstod att lösa innan Svenska kyrkan kunde ta definitiv ställning till trosbekännelseexterna.

Frågor om nyöversättning av trosbekännelserna aktualiserades på nytt i kyrkomötet 2008. I en motion (2008:20) föreslogs att kyrkostyrelsen skulle få i uppdrag att till 2009 års kyrkomöte lägga fram förslag till nyöversättningar av trosbekännelserna att användas i Svenska kyrkans gudstjänster från och med första söndagen i advent 2009. Motionen bifölls i huvudsak av kyrkomötet. Den i motionen angivna tidsgränsen togs dock bort.

Redan 2009 redovisade kyrkostyrelsen i skrivelsen 2009:4 *Nyöversättning av trosbekännelser* att man funnit att förutsättningar saknades för kyrkostyrelsen att inom överskådlig tid lägga fram förslag i fråga om trosbekännelserna i enlighet med vad kyrkomötet begärt. Man menade att såväl den ekumeniska processen som det inomkyrkliga förankringsarbetet behöver göras om på grundval av ett förnyat arbete med översättningsfrågorna. Kyrkostyrelsen föreslog att kyrkomötet skulle återkalla det föregående år givna uppdraget. Detta förslag avslogs dock av kyrkomötet som istället beslutade att uppdra åt kyrkostyrelsen att i SKR driva frågan om en gemensam nyöversättning av trosbekännelserna med början med den apostoliska (G 2009:1, KmSkr 2009:4). I skrivelsen KsSkr 2012:2 anmälde kyrkostyrelsen att skrivelsen från 2009 års kyrkomöte var slutbehandlad. Som bakgrund till detta redovisade kyrkostyrelsen bl.a. att SKR står fast vid beslutet att rekommendera 1996 års översättningar, som gemensam utgångspunkt för bruk i medlemskyrkorna. Vidare hade i december 2011 en remiss angående nyöversättning av trosbekännelser sänts ut till samtliga domkapitel och stiftsstyrelser samt till fyra församlingar i varje stift och till Svenska Kyrkans Unga. Det saknades stöd bland stiftet för att gå fram med ett förslag om att införa nya översättningar.

I det förslag till kyrkohandbok som lades fram i slutet av 2015 har den apostoliska trosbekännelsen samma lydelse som i gällande kyrkohandbok.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2016:17.

Det framgår av bakgrundsteckningen att det har skett ett arbete under lång tid i frågan om översättning av bl.a. den apostoliska trosbekännelsen. Trots att det har varit en strävan, som utskottet också ser som angelägen, att nå fram till en för kyrkorna i Sverige gemensam översättning har detta inte varit möjligt. Det är på flera punkter där det inte gått att nå fram till en enighet. Utskottet ser det inte som möjligt att bryta ut en enstaka del av den apostoliska trosbekännelsen på det sätt som föreslås i motionen. På sikt måste önskan kvarstå att få en ekumeniskt förankrad översättning av apostoliska trosbekännelsen som helhet även om förutsättningar nu inte synes föreligga. Därvid är det naturligtvis nödvändigt att göra en utifrån den ursprungliga texten så trogen översättning som möjligt.

Det framgår också av bakgrundsteckningen att i det föreliggande förslaget till ny kyrkohandbok återfinns apostoliska trosbekännelsen i nu gällande lydelse. Det tillfälle när kyrkomötet fattar beslut om trosbekännelsens lydelse är alltså när beslut fattas om kyrkohandboken. Även arbetet med kyrkohandboken har pågått under ett

antal år. Utskottet menar att vi befinner oss i ett så långt framskridet skede i den processen att det är för sent att nu, efter remissbehandlingen, lägga fram förslag på en så central punkt som trosbekännelsens lydelse. Det är dock de facto när beslutet ska tas om kyrkohandboken som det blir möjligt att ändå aktualisera även en sådan fråga som trosbekännelsens lydelse. Utskottet är för sin del dock inte berett att ställa sig bakom ett förslag om att nu aktualisera denna fråga.

Mot bakgrund av vad utskottet har anfört om önskan att få en ekumeniskt förankrad översättning av hela trosbekännelsen och om trosbekännelsens lydelse som en del av det arbete med kyrkohandboken som planeras att snart vara avslutat föreslår utskottet att motion 2016:17 avslås.

Uppsala den 28 september 2016

På Tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Britas Lennart Eriksson, ordförande

Gunnar Edqvist, sekreterare

Beslutande: Britas Lennart Eriksson, ordförande, Inger Wahlman, Roine Olsson, Anna Forssell, Lars Risberg, Emilia Lindstrand, Hans-Olof Andrén, Emma Hedlundh, Mattias Rosenquist, Sven Kerst, Anna Ekström, Sten Elmberg, Lisbeth Göranson, Anders Novak och Hanna Unger.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Margareta Carlenius, Catharina Erdtman, Kent Karlsson, Stefan Linderås, Bertil Murray, Ingrid Borgström, Helena Nordvall, Kerstin Rossipal, Anna-Lena Carlsson, Ann-Christin Alexius, Helena Elmqvist, Helena Björkman och Johan Blix.

Biskoparna Eva Brunne och Per Eckerdal har deltagit i utskottets överläggningar.